

Nr 5 A.

Godkänd av första kammaren den 5 april 1932.

Godkänd av andra kammaren den 5 april 1932.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1932/1933 under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet, jämte i dessa ämnen väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 5.)

Till Konungen.

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 4 januari 1932 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1932/1933 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, upptagit ordinarie anslaget till departementschefen med oförändrat belopp, 24,000 kronor.

Beträffande detta ärende kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid statsverkspropositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1932) att

dels godkänna det av departementschefen förordade förslaget till ordinarie avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli, nu 234,100 kronor, med 13,700 kronor till 247,800 kronor.

Riksdagen har funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag och får alltså anmäla, att riksdagen

dels godkänt det av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1932 förordade förslaget till ordinarie avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *departementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli*, nu 234,100 kronor, med 13,700 kronor till 247,800 kronor.

3:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av arbetskrafterna å departementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 10,020 kronor.

Sociala verk och inrättningar.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att till socialstyrelsens verksamhet för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 192,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså till *socialstyrelsens verksamhet* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 192,000 kronor.

5:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5) har riksdagen till *förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 85,000 kronor.

6:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) har riksdagen till *arbetsdomstolen* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 78,000 kronor.

7:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att till särskilda skiljedomare i arbetstvister för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 3,500 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså till *särskilda skiljedomare i arbetstvister* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 3,500 kronor.

8:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 8) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *offentliga arbetsförmedlingen i riket m. m.* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 260,000 kronor.

9:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10) har riksdagen till *yrkesinspektionens verksamhet* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 185,000 kronor.

10:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att till föreningen för arbetarskydd för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och har alltså till *föreningen för arbetarskydd* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att till arbetsrådet för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 55,300 kronor.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehått en inom riksdagen väckt motion (II: 74), vari hemställts, att riksdagen måtte till arbetsrådet för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 59,600 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna nedsättningen av ifrågavarande anslag är föranledd dels därav att arvoden till arbetsrådets ledamöter — fränsett den ledamot, som tillika är byråchef — nedsatts från 4,000 kronor till 3,500 kronor för år, varigenom en besparing av 3,000 kronor skulle ernås, dels ock därav att posten till avlöningar till övriga icke-ordinarie befattningshavare m. m. ansetts kunna beskäras med 1,300 kronor.

Vad till en början berörda arvoden angår, har departementschefen såsom stöd för vidtagandet av en reducering av desamma åberopat statsfinansiella skäl. Därjämte har departementschefen i detta sammanhang erinrat därom, att arvoden till försäkringsrådets ledamöter utginge med 4,000 kronor för år samt att det arbete, som åvilade dessa ledamöter, torde få anses vara mera omfattande och krävande än det, som föranledes av ledamotskap i arbetsrådet.

Vid bedömandet av denna fråga bör visserligen beaktas, att den stegring av antalet till arbetsrådet inkommande ärenden, som, såvitt av motionen framgår, ägt rum sedan ifrågavarande ledamöters nuvarande arvoden bestämdes, givetvis måste hava medfört en viss ökning av ledamöternas arbetsbörda. Emellertid har riksdagens vederbörande utskott under hand inhämtat, att sammanträden i arbetsrådet hållas i regel endast en gång i veckan. Härutöver torde ledamöternas tid för uppdragets fullgörande i regel icke nämnvärt behöva tagas i anspråk förutom de dagar, som kunna åtgå till resor. Med hänsyn härtill finner riksdagen, även med iakttagande av nödvändigheten därav, att fullt kompetenta personer förvärvas för ifrågavarande uppdrag, det vara till fyllest motiverat, att arvoden nedsättas till belopp, Eders Kungl. Maj:t föreslagit. Emellertid torde kunna inträffa, att vissa ledamöters tid tages i anspråk i större utsträckning än ovan anförts till följd av att åt dem uppdrages verkställandet av särskilda utredningar eller undersökningar. Möjlighet att härför tillerkänna vederbörande någon extra ersättning torde böra beredas. Riksdagen har beslutat att för sådant ändamål höja det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet med 1,000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts och då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt under denna punkt föreslagit, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen till *arbetsrådet* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 56,300 kronor.

12:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att till upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

Riksdagen, som ej velat motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså till *upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor.

13:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bidrag till *arbetsledarekurser* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 15,000 kronor.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15) att *dels* bestämma antalet ordinarie befattningar vid riksförsäkringsanstalten från och med den 1 juli 1932 på följande sätt:

Befattning.	Lönegrad.
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
3 byråchefer	B 30
2 förste aktuarier	B 24
1 förste byråingenjör	B 24
3 sekreterare	B 24
7 aktuarier	B 21
2 byråingenjörer	B 21
6 notarier	B 21
1 registrator	B 21
5 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
16 kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
20 kontorsbiträden	B 4;

dels godkänna följande stat för riksförsäkringsanstalten, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933:

Stat	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	356,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	7,500
Arvode till en överläkare	5,000
<hr/> Summa kronor 368,500;	

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till riksförsäkringsanstalten, nu 245,200 kronor, med 123,300 kronor till 368,500 kronor.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag skulle från extra till ordinarie stat överföras 30 befattningshavare, nämligen i lönegraden B 24 1 förste aktuarie och 1 förste byråingenjör, i lönegraden B 21 2 aktuarier och 3 notarier, i lönegraden B 11 4 kansliskrivare, i lönegraden B 7 7 kanslibiträden och i lönegraden B 4 12 kontorsbiträden.

Vid den prövning, riksdagen ägnat denna fråga, har riksdagen funnit sig kunna ansluta sig till de av departementschefen angivna skälen för ett överförande av ett antal befattningshavare från extra till ordinare stat. Lika med departementschefen har nämligen riksdagen funnit, att den för närvarande synnerligen stora disproportionen mellan antalet ordinarie och antalet icke-ordinarie befattningshavare hos anstalten måste anses medföra åtskilliga olägenheter.

I överensstämmelse med vad departementschefen anført, anser likaledes riksdagen, att möjligheten av en framtida omläggning av olycksfallsförsäkringens organisation eller den omständigheten, att riksförsäkringsanstalten ännu ej varit föremål för en systematisk granskning ur besparingssynpunkt, skäligen icke bör utgöra hinder för det nu ifrågasatta utbytet av vissa extra befattningar mot ordinarie sådana. Vad omorganisationen av olycksfallsförsäkringen beträffar, torde denna fråga för närvarande näppe- ligen kunna anses vara aktuell, och i fråga om en eventuell personal-

minskning får riksdagen som sin mening framhålla, att även efter genomförandet av de nu föreslagna tjänsteförändringarna sammanlagda antalet av ordinarie befattningar hos anstalten icke kan anses bliva större, än att utväg kvarstår för verkställande av den personalindragning, som ur besparingsynpunkt lämpligen kan befinnas böra äga rum.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag i förevarande del.

Då riksdagen icke heller haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag angående beräkningen av de båda anslagen till riksförsäkringsanstalten, får riksdagen under denna punkt anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningar vid riksförsäkringsanstalten från och med den 1 juli 1932 på följande sätt:

Befattning.	Lönegrad.
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
3 byråchefer	B 30
2 förste aktuarier	B 24
1 förste byråingenjör	B 24
3 sekreterare	B 24
7 aktuarier	B 21
2 byråingenjörer	B 21
6 notarier	B 21
1 registrator	B 21
5 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
16 kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
20 kontorsbiträden	B 4;

dels godkänt följande stat för riksförsäkringsanstalten, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933:

Stat.	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	356,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	7,500
Arvode till en överläkare	5,000
<hr/> Summa kronor 368,500;	

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till riksförsäkringsanstalten, nu 245,200 kronor, med 123,300 kronor till 368,500 kronor.

15:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16) har riksdagen till riksförsäkringsanstaltens verksamhet för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,230,000 kronor.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att till försäkringsrådets verksamhet för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 62,800 kronor.

I samband med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehåft två inom riksdagen väckta likalydande motioner,

I: 39 och II: 112, vari hemställt, att riksdagen måtte till försäkringsrådets verksamhet för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 82,800 kronor.

Motionärerna avse åstadkommande av en utökning av försäkringsrådets arbetskrafter utöver vad Eders Kungl. Maj:t förutsatt.

Av de i ärendet lämnade uppgifterna rörande den alltjämt fortgående stegringen av antalet till rådet inkommande besvärsmål har riksdagen bibringats den uppfattningen, att starka skäl föreligga för att anvisa medel i syfte att möjliggöra förstärkning av den icke-ordinarie personalen. Vad beträffar det härför erforderliga beloppet, har riksdagen funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del. Då riksdagen således ansett sig icke böra på enskilda motionärers yrkanden anvisa ytterligare belopp i ifrågavarande hänseende, vill riksdagen emellertid framhålla, att, därest för tryggande av arbetets behöriga gång hos försäkringsrådet så skulle visa sig oundgängligen nödvändigt, Eders Kungl. Maj:t icke torde sakna möjlighet att av tillgängliga medel för ändamålet anvisa erforderligt belopp utöver det i riksstaten uppförda anslaget.

Under åberopande av vad sålunda anförts och då riksdagen beträffande övriga delar av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke haft någon erinran att framställa, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen till *försäkringsrådets verksamhet* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 62,800 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att höja det ordinarie förslagsanslaget till kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m., nu 265,000 kronor, med 65,000 kronor till 330,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till *kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.*, nu 265,000 kronor, med 65,000 kronor till 330,000 kronor.

18:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *statens bidrag till fiskares försäkring*, nu 110,000 kronor, med 10,000 kronor till 120,000 kronor.

19:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 20) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *sjukkasväsandets befrämjande*, nu 3,940,000 kronor, med 310,000 kronor till 4,250,000 kronor.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) att till bidrag till moderskapsförsäkring för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 220,000 kronor.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt har riksdagen icke funnit anledning till erinran samt har alltså till *bidrag till moderskapsförsäkring* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 220,000 kronor.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) att till moderskapsunderstöd för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor.

I anslutning till sistlidet års riksdagsbeslut har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag om uppförande i riksstaten för nästa budgetår av ett särskilt anslag till moderskapsunderstöd. Då riksdagen vidare icke funnit anledning till erinran mot det äskade beloppets storlek eller den föreslagna karaktären av anslaget, har riksdagen alltså till *moderskapsunderstöd* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23) att till pensionsstyrelsens verksamhet m. m. för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 615,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså till *pensionsstyrelsens verksamhet m. m.* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 615,000 kronor.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25) att medgiva, att av det förslagsanslag, som för budgetåret 1932/1933 kunde komma att beviljas till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, må för åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet jämlikt de föreskrifter, som av Eders Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under samma budgetår disponeras ett belopp av högst 100,000 kronor.

Vad till en början angår spørgsmålet om användande av fondmedel för försöksverksamhet på folktandvårdens område, vill riksdagen erinra därom, att 1930 års riksdag framhöll, hurusom det syntes riksdagen kunna ifrågasättas, om icke genom utökning av pensionsstyrelsens sjukvårdsverksamhet jämväl till detta område verksamheten ifråga måste anses erhålla en alltför stor omfattning. Riksdagen förutsatte, att denna fråga komme att prövas ej blott av de den 12 mars 1929 tillkallade sjukvårdssakkunniga utan jämväl av pensionsutredningen.

Riksdagen, som alltjämt hävdar den sålunda intagna ståndpunkten, har icke velat uttala sig mot ett fortsättande av ifrågavarande försöksverksamhet med bidrag av fondmedel under nästa budgetår, därest en dylik fortsatt verksamhet skulle anses önskvärd för möjliggörande av ett definitivt ståndpunkttagande i frågan om folktandvårdens organisation.

Vad härefter angår frågan om fördelning av kostnaderna för pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet mellan pensionsförsäkringsfonden och riksstatsanslaget, vidhåller riksdagen sin förut uttalade mening, att fonden synes i alltför stor utsträckning tagas i anspråk för ändamålet. Med hänsyn till det nuvarande budgetära läget vill riksdagen emellertid icke motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Under hänvisning till vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen medgivit, att av det förslagsanslag, som för budgetåret 1932/1933 kan komma att beviljas till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, må för *åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* jämlikt de föreskrifter, som av Eders Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under samma budgetår disponeras ett belopp av högst 100,000 kronor.

24:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) att till ersättning till postverket för pensionsutbetalningar för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 275,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså till *ersättning till postverket för pensionsutbetalningar* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 275,000 kronor.

25:o) I överensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *ersättning till häradsskrivarna för pensionsförteckningar* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 54,000 kronor.

26:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28) att *dels* godkänna det av departementschefen förordade förslaget till stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till statens tvångsarbetsanstalter, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, nu 565,000 kronor, med 54,000 kronor till 511,000 kronor.

Vid prövning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till en början uppmärksammat, att den under avlöningsstaten för tvångsarbetsanstalten å Svartsjö upptagna posten å 20,000 kronor till vikariatsersättningar måste i förhållande till personalbeståndet vid anstalten anses osedvanligt hög. Riksdagen, vars vederbörande utskott under hand inhämtat, att utgifterna å posten under budgetåren 1929/1930 och 1930/1931 uppgått till respektive cirka 16,600 och 18,400 kronor, förutsätter, att vid uppgörande av nästa budgetförslag undersökning verkställes, huruvida icke utgifterna å posten kunna beskäras och posten i följd därav nedbringas.

Vad härefter angår den under omkostnadsstaten för tvångsarbetsanstalten i Landskrona upptagna posten till övriga kostnader för driften, är i densamma inräknat ett belopp av 3,000 kronor, avsett att enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter användas till avlöande av ett biträde vid den verksamhet, som genom Stockholms kyrkliga socialråd bedrives beträffande från anstalten utskrivna tvångsarbeterskor från Stockholm. Rörande denna fråga må här erinras om följande.

Från den i den detaljerade omkostnadsstaten för Landskronaanstalten upptagna posten till omkostnader för frigivna utbetalas sedan flera år bland annat understöd till från anstalten frigivna, vilka hava sin hemort i Stockholm. Understöden hava därvid nästan uteslutande förmedlats genom en hos Stockholms kyrkliga socialråd anställd person. Ifrågavarande verksamhet har enligt uppgift under årens lopp tagit så betydande omfattning, att det icke längre är möjligt för en enda person att handhåva densamma. Det har därför ansetts nödvändigt, att hos kyrkliga socialrådet anställes ytterligare en person för att biträda med verksamheten, till vilket biträdes avlöande rådet emellertid uppgivits sakna medel.

Departementschefen har vid beräkning av medel för ändamålet anfört, att, därest avsedd verkan skulle kunna vinnas av interneringen, det vore av

synnerlig vikt, att tvångsarbeterskorna efter utskrivningen från anstalten omedelbart erhöles det bistånd, som erfordrades för att förhindra, att de återfördes till sin förutvarande kamratkrets och därigenom utsattes för frestelsen att återfalla i sitt föregående levnadssätt. Om medel anvisades för avlönande av ifrågavarande biträde, skulle därigenom kunna vinnas, att de i Stockholm hemmahörande tvångsarbeterskorna — vilka utgjorde en avsevärd del av anstaltens klientel — genast vid återkomsten till hemorten efter utskrivningen kunde omhändertagas av detta biträde och erhålla hjälp med anskaffande av bostad och arbete m. m.

Beträffande denna del av Eders Kungl. Maj:ts förslag vill riksdagen, med hänsyn till vad departementschefen anför, icke motsätta sig den ifrågasatta anordningen. Emellertid vill riksdagen framhålla önskvärdheten av att redogörelse för verksamheten och resultatet därav tillställas vederbörande ämbetsmyndighet.

I övrigt har riksdagen icke haft något att erinra beträffande Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och har alltså anvisat det äskade beloppet att täckas på föreslaget sätt.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels godkänt det av departementschefen i statsrådsprotokollet över social-ärenden den 4 januari 1932 förordade förslaget till stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *statens tvångsarbetsanstalter*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, nu 565,000 kronor, med 54,000 kronor till 511,000 kronor.

27:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *frälsningsarméns räddningshem* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 10,000 kronor.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att till statens alkoholistanstalter vid Svartsjö och i Landskrona för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 42,000 kronor.

Då riksdagen icke haft något att erinra ifråga om beräkningen av förevarande anslag eller sättet för dess täckande, har riksdagen till *statens alkoholistanstalter vid Svartsjö och i Landskrona* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 42,000 kronor.

29:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att

dels godkänna följande stat för statens alkoholistanstalt å Venngarn, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933:

Stat.

A. Avlöningsstat.

	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	68,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	27,600

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	86,400
<hr/> Summa kronor 182,000;	

dels ock, med uteslutande ur riksstaten av det under avdelningen sociala verk och inrättningar, underavdelningen alkoholistvård, upptagna ordinarie förslagsanslaget till statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, under samma avdelning och underavdelning med rubriken statens alkoholistanstalt å Venngarn uppföra ett ordinarie förslagsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 182,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, får alltså anmäla, att riksdagen

dels godkänt följande stat för statens alkoholistanstalt å Venngarn, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933:

Stat.**A. Avlöningsstat.**

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	68,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	27,600

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	86,400
<hr/> Summa kronor 182,000;	

dels ock med uteslutande ur riksstaten av det under avdelningen sociala verk och inrättningar, underavdelningen alkoholistvård, upptagna ordinarie förslagsanslaget till statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, under samma avdelning och underavdelning med rubriken *statens alkoholistanstalt å Venngarn* uppfört ett ordinarie förslagsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 182,000 kronor.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) att

dels till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 92,000 kronor;

dels ock godkänna av departementschefen förordad ändring i grunderna för användningen av anslag till angivna ändamål.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt i skilda hänseenden föreslagit, har riksdagen funnit sig i huvudsak kunna bifalla. I fråga om grunderna för understöds utgående åt nykterhetsnämnder har Eders Kungl. Maj:ts förslag dock givit riksdagen anledning till viss erinran.

Vad angår nämnda spörsmål ansåg sig 1931 års riksdag, i likhet med departementschefen, böra framhålla, att även om den möjlighet, som under senare år förefunnits att bereda kommunerna statsunderstöd till bestridande av de kostnader, varom fråga är, föranlett kommunerna att på ett effektivare sätt än tidigare organisera nämndernas verksamhet, erfarenheten dock visat, att inom en mängd kommuner verksamheten icke bedrivits i önskvärd om-

fattning. Utan tvivel syntes anledningen därtill i många fall vara att söka däri, att de utgående understöden för kommunerna framstått såsom alltför små i förhållande till de kostnader, som måste följa med en mera aktiv verksamhet. Riksdagen ansåg därför lika med departementschefen nödvändigt att, för uppmuntran av kommunerna till att i större omfattning ställa medel till förfogande för nykterhetsnämndernas verksamhet, en höjning av de statliga understödsbeloppen vidtoges. Eders Kungl. Maj:ts härutinnan vid sistlidet års riksdag framlagda förslag, ansåg sig riksdagen böra bifalla, med undantag därav att det syntes riksdagen böra tagas under förnyat övervägande, huruvida icke den föreslagna maximisiffran å 3,000 kronor vore alltför hög. Riksdagen förutsatte, att förslag i ämnet förelades innevarande års riksdag.

Den sålunda av riksdagen hävdade ståndpunkten, att det nuvarande maximibeloppet av 500 kronor bör höjas, intager riksdagen allt fortfarande. Ett ytterligare skäl för höjning torde vara, att då enligt den nya alkoholistlagen stor vikt lägges å den förebyggande verksamheten, nykterhetsnämnderna böra förhjälpas att i större utsträckning än hittills ägna sig åt dylik verksamhet.

Emellertid har riksdagen icke ansett sig kunna bifalla förslaget om det maximibelopp härutinnan, som av departementschefen förordats, eller 2,000 kronor. Enligt riksdagens mening böra understöden till nykterhetsnämnderna utgå med högst 1,000 kronor, vilket belopp likväl må kunna höjas med 500 kronor, därest särskilda omständigheter så påkalla. Genom en dylik anordning skulle även tillfälle beredas för ett större antal kommuner att erhålla bidrag, än vartill möjlighet skulle förefinnas med tillämpning av en högre maximisiffra.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra reservationsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 92,000 kronor;

dels ock godkänt ovan angiven ändring i grunderna för användningen av anslag till angivna ändamål.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att

dels till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m. för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 300,000 kronor;

dels godkänna de av departementschefen förordade, ändrade grunderna för användningen av anslag för ifrågavarande ändamål;

dels ock medgiva, att av nämnda anslag må kunna till erkända alkoholistanstalten Hemmet Gunnarskog för vård av kvinnliga alkoholister samt, efter särskild prövning av Eders Kungl. Maj:t, jämväl till annan erkänd alkoholistanstalt med samma syfte för budgetåret 1932/1933 utgå bidrag till driftkostnaderna med ej mindre ett belopp av 1 krona för dag och vårdplats än även ett belopp för vårdtag, som med 1 krona understiger det till övriga erkända alkoholistanstalter utgående statsbidraget.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, i vad detsamma avser bidrag till alkoholistanstalters driftkostnader, förutsättes, att i sådana fall, då dylika bidrag hittills förekommit, desamma fortfarande böra utgå med oförändrade belopp. Häremot har riksdagen icke haft något att erinra.

Vad härefter angår Eders Kungl. Maj:ts förslag angående utvidgning av rätten till driftkostnadsbidrag att omfatta jämväl fall, där ifråga om andra internerade än medellösa och mindre bemedlade uttages högre vårdavgift än 50 öre för dag, vill riksdagen framhålla, att den nu gällande begränsningen av vårdavgiften såsom villkor för erhållande av bidrag av statsmedel till driftkostnaderna tillkommit i syfte att trygga erhållandet av anstaltsvård till ringa kostnad och alltså underlätta vidtagandet av erforderliga interneringsåtgärder. Mestadels äro alkoholisterna medellösa, varför vårdkostnaderna, i den mån kommunerna äro för dem gentemot vederbörande anstalt ansvariga, komma att stanna å kommunerna. Därest emellertid de internerade med hänsyn till sina ekonomiska omständigheter äro i stånd att själva erlagga vårdkostnaderna, kunna givetvis fall tänkas, då en vårdavgift av högst 50 öre för dag kan anses omotiverat låg. En skälighöjning under sådana omständigheter av vårdavgiften torde icke vara ägnad att i nämnvärd grad motverka det ovan angivna, med den nu stadgade begränsningen avsedda syftet, nämligen underlättande av interneringsåtgärderna, och synes därför heller böra medföra förlust av all rätt till statsbidrag. Riksdagen har därför medgivit den utsträckning av rätten till bidrag, som departementschefen förordat.

Vad angår storleken av statsbidrag i fall, varom nu är fråga, har departementschefen ansett bidraget böra något sänkas, förslagsvis med hälften av det belopp, varmed vårdavgiften överstiger 50 öre för dag. Jämväl riksdagen finner, att en sänkning av statsbidraget i förevarande fall är motiverad, men vill ifrågasätta, huruvida icke skäl måste anses förefinnas för en något längre gående minskning än vad departementschefen föreslagit.

Eders Kungl. Maj:ts förslag att de statsverket jämlikt 52 § i nya alkoholistlagen åvilande kostnaderna skola bestridas från förevarande anslag, vilket i anledning därav ansetts böra erhålla viss ändrad benämning, har riksdagen bifallit.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot storleken av det äskade anslagsbeloppet, får alltså anmäla, att riksdagen

dels till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m. för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 300,000 kronor;

dels godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1932 förordade ändrade grunderna för användningen av anslag för ifrågavarande ändamål;

dels ock medgivit, att av nämnda anslag må kunna till erkända alkoholistanstalten Hemmet Gunnarskog för vård av kvinnliga alkoholister samt, efter särskild prövning av Eders Kungl. Maj:t, jämväl till annan erkänd alkoholistanstalt med samma syfte för budgetåret 1932/1933 utgå bidrag till drift-

kostnaderna med ej mindre ett belopp av 1 krona för dag och vårdplats än även ett belopp för vårdtag, som med 1 krona understiger det till övriga erkända alkoholistanstalter utgående statsbidraget.

32:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att till tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m. för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 5,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså till *tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m.* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 5,000 kronor.

33:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 35) har riksdagen till *bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra reservationsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 100,000 kronor.

34:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36) har riksdagen till *resor vid tvångsinternering av alkoholister* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 5,000 kronor.

35:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37) att *dels* till interneringskostnader i vissa fall för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 2,000 kronor,

dels ock godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för användningen av anslag för omförmälda ändamål.

Vad till en början angår förslaget rörande viss utvidgad användning av ifrågavarande anslag, får riksdagen erinra om följande.

I det av tillkallade sakkunniga den 11 november 1929 avgivna betänkandet med förslag till lagstiftning om alkoholistvård hade föreslagits, att i den nya alkoholistlagen skulle intagas en bestämmelse av innebörd, att statsverket skulle vidkännas kostnaderna för vård å allmän alkoholistanstalt i det fall, att framställning om internering gjorts av nykterhetsnämnd samt den intagne vid den tid, då ansökning hos länsstyrelse om internering gjordes, oavbrutet under minst tre år vistats utom den kommun, där han hade hemortsrätt.

Vid anmälan till statsrådsprotokollet den 6 februari 1931 av förslag till lag om behandling av alkoholister anförde departementschefen med anledning av vad i sakkunnigbetänkandet sålunda föreslagits, att han funne det vara lämpligt att statsverket åtminstone i vissa fall gottgjorde kostnaden för internering av sådana personer, som under någon, uppenbarligen ej alltför kort tid vistats utom sin hemortskommun. Emellertid borde enligt departementschefens mening den nykterhetsnämnd, som gjort ansökning om interneringen, därest den eljest skulle vara ansvarig för vårdkostnaden, jämväl i dylika fall primärt ansvara för densamma, men sedermera borde kommunen under viss förutsättning kunna utfå gottgörelse av statsverket. Departementschefen anförde

vidare, att statsverkets sekundära ansvarighet ej borde fastslås i alkoholistlagen utan att det lämpligen syntes få ankomma på Eders Kungl. Maj:t att genom särskild kungörelse bestämma angående användning av det anslag, som kunde komma att beviljas till ersättning åt kommunerna för ifrågasvarande vårdkostnad.

Departementschefens uttalanden i ämnet föranledde icke någon erinran från riksdagens sida. I den nya alkoholistlagen har heller icke intagits något stadgande om skyldighet för statsverket att gälda vårdkostnaden för alkoholister, som vid tidpunkten för interneringen vistats utom hemortskommunen.

Riksdagen ansluter sig till den uppfattningen, att statsverket i de fall, varom här är fråga, och under de av departementschefen angivna förutsättningarna bör bestrida kostnad för vård å alkoholistanstalt. Mot förslaget att ersättningen skall utgå oberoende av vistelsekommunens ekonomiska bärkraft samt med vårdkostnadens hela belopp, har riksdagen icke heller funnit några mera vägande invändningar vara att framställa.

Under återopande av vad sålunda anförts och då riksdagen icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag i övrigt under denna punkt, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen *dels* till *interneringskostnader i vissa fall* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 2,000 kronor; *dels ock* godkänt av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1932 förordade ändrade grunder för användningen av anslag för omförmälda ändamål.

36:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) att till statsinspektion av fattigvård och barnavård för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 80,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså till *statsinspektion av fattigvård och barnavård* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 80,000 kronor.

37:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 39) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *fattigvård i allmänhet*, nu 1,250,000 kronor, med 150,000 kronor till 1,400,000 kronor.

38:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 40) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *fattigvård och barnavård för lappar*, nu 300,000 kronor, med 100,000 kronor till 200,000 kronor.

39:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41) har riksdagen till *svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 15,000 kronor.

40:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42) att *dels* till bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 95,000 kronor;

dels ock godkänna av departementschefen förordad ändring i grunderna för bidrag till ifrågasvarande ändamål.

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har i två inom riksdagen väckta, likalydande motioner, I: 67 och II: 69, hemställts, att riksdagen måtte med avslag å förslaget att sänka statsbidraget till arbetshemmen uppföra förslagsanslaget till driftkostnaderna vid arbetshem med 100,000 kronor.

I samma motioner har ock hemställts, bland annat, att riksdagen måtte med avslag å Eders Kungl. Maj:ts förslag att sänka statsbidragen till driften av vissa andra vårdanstalter, uppföra de för dessa bidrag avsedda anslagen med följande belopp:

anslaget till anstalter för obildbara sinnesslöa (punkt 55) 880,000 kronor,
anslaget till anstalter för bildbara sinnesslöa (punkt 56) 865,000 kronor,
anslaget till epileptikeranstalter (punkt 57) 205,000 kronor,
anslaget till tuberkulosvårdanstalter (punkt 62) 4,530,000 kronor,
anslaget till epidemisjukhus (punkt 68) 800,000 kronor,
anslaget till hem för kroniskt sjuka (punkt 69) 615,000 kronor,
anslaget till kliniker vid vanförestalter (punkt 70) 230,000 kronor,
anslaget till polikliniker vid vanförestalter 20,000 kronor (samma belopp som Eders Kungl. Maj:t föreslagit),

anslaget till skol- och uppfostringshem för vanföra (punkt 71) 90,000 kronor samt

anslaget till yrkesskolor för vanföra (punkt 72) 210,000 kronor.

Riksdagen, som ansett sig böra i ett sammanhang till prövning upptaga frågan om ändringar i nu gällande grunder för statsbidrag till driftkostnader vid olika slag av vårdanstalter, får sålunda redan här framhålla, att jämte sagda motioner förslag motionsvis framlagts inom riksdagen om ökade anslag till bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter m. m. samt till driften av epidemisjukhus.

Sålunda har i två likalydande motioner, I: 70 och II: 114, hemställts, att riksdagen måtte

dels fastställa det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter till oförändrat belopp, nämligen 4,400,000 kronor,

dels ock bestämma, att de förut gällande grunderna för anslagets användning skola allttjämt tillämpas.

Vidare har i en inom riksdagen väckt motion, I: 135, hemställts, att riksdagen ville besluta, att statsbidraget för driftkostnaderna vid tuberkulossjukhusen måtte såsom hittills fastställas till 1 krona 75 öre för dag och patient.

Slutligen har i två inom riksdagen väckta, likalydande motioner, I: 71 och II: 115, hemställts, att riksdagen måtte besluta

dels att till bidrag till driften av epidemisjukhus för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 800,000 kronor, samt

dels att grunderna för anslagets utgående skola vara oförändrade.

Under förevarande punkt samt punkterna 55—57, 62 och 68—72 i statsrådsprotokollet har Eders Kungl. Maj:t föreslagit vissa ändringar i fråga om nu gällande grunder för statsbidrags utgående till driftkostnader vid olika slag

av vårdanstalter. Ändringarna avse beskärning av statsbidragen till arbets-hem, anstalter för obildbara sinnesslöa, anstalter för bildbara sinnesslöa, epileptikeranstalter, tuberkulossjukvårdsanstalter, epidemisjukhus, hem för kroniskt sjuka samt vanförearstalterna. Samtliga förslag om ändringar hava föranletts av statsfinansiella skäl och på grund av den nedgång i levnads-kostnaderna, som inträtt, sedan de nuvarande bidragsbeloppen fastställdes.

Såsom ovan nämnts, har riksdagen samtidigt upptagit till behandling de sålunda framlagda förslagen.

Riksdagen har härvid, med beaktande av den av 1924 års riksdag intagna ståndpunkten i fråga om beviljande av statsbidrag till vissa vårdanstalter, varom fråga är, funnit sig alltjämt böra hävda den uppfattningen, att det ur alla synpunkter måste anses önskvärt, att bidragsbeloppen icke gång efter annan ändras utan att de bidrag, som beviljats, så långt möjligt är, lämnas orub-bade. Starka skäl skola sålunda kunna andragas för att ändring av de be-stämmelser härutinnan, som för närvarande gälla, skall vidtagas.

Till stöd för de nu framlagda förslagen om nedsättning av utgående bi-dragsbelopp från statens sida hava, såsom nyss omförmäls, anförts dels stats-finansiella skäl, dels nedgången i levnadskostnaderna.

Vad först sistnämnda motiv angår, må, på sätt ock motionsvis skett, er-inras därom, att nedgången i levnadsomkostnaderna givetvis kan motivera reducering av statsbidragen endast i den mån densamma motsvaras av en nedgång i anstalternas *totala* driftkostnader, varigenom det statliga drifts-bidraget kommer att utgöra en högre procentandel av dessa kostnader än vad fallet var vid tiden, då de nuvarande bidragen fastställdes. Den utred-ning härutinnan, som av departementschefen förebragts, har riksdagen emel-lertid för sin del ansett icke kunna utgöra tillräcklig anledning för ett frångå-ende av de bestämmelser, som nu gälla på de områden, varom fråga är. Redan av detta skäl har riksdagen sålunda måst ställa sig tveksam mot de förslag om ändrade grunder i fråga om statsbidrag till nämnda anstalter, Eders Kungl. Maj:t framlagt. Riksdagen vill härmed icke förneka, att de nuvarande be-stämmelserna i vissa fall måste anses vara i behov av revision, men denna revision synes riksdagen böra vidtagas efter en mera detaljerad undersökning av förhållandena på ifrågavarande områden än nu skett. Riksdagen förut-sätter, att härvid ock tages i betraktande det förslag om ändring i grunderna angående statsbidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa, som motionsvis framförts.

Vad så angår de statsfinansiella skälen för förevarande förslag, vill riks-dagen erinra därom, att en reducering av de statliga driftkostnadsbidragen för viss anstaltsvård icke i någon större mån minskar det allmännas utgifter för ifrågavarande vård utan allenast övervältrar utgifterna från staten till landstingen. På grund härav och med hänsyn särskilt till pågående utred-ningar angående, bland annat, statsbidrag till landsting och primärkommuner, har riksdagen, även med beaktande av det statsfinansiella läget, funnit, att, innan dessa utredningar slutförts, ändringar icke böra vidtagas i nu gällande bestämmelser.

I samband härmed vill riksdagen erinra om de stora kostnader för uppförande av olika vårdanstalter av nu ifrågavarande slag, landstingen och kommunerna under senare åren haft att vidkännas och för vilkas täckande amorteringar och räntebetalningar alltjämt återstå.

På grund av den ståndpunkt, riksdagen sålunda intagit till Eders Kungl. Maj:ts förslag om reducering av nu utgående statsbidrag till de anstalter, varom fråga är, krävas vissa höjningar av de anslag, Eders Kungl. Maj:t i skilda hänseenden äskat. Med ledning av de i statsrådsprotokollet lämnade uppgifterna angående anslagens belastning har riksdagen funnit, att anslagen böra bestämmas på följande sätt:

till arbetshem 100,000 kronor, till anstalter för obildbara sinnesslöa 880,000 kronor, till anstalter för bildbara sinnesslöa 865,000 kronor, till epileptikeranstalter 205,000 kronor, till tuberkulossjukvårdanstalter 4,525,000 kronor, till epidemisjukhus 800,000 kronor, till hem för kroniskt sjuka 615,000 kronor, till kliniker vid vanföoreanstalter 230,000 kronor, till polikliniker vid vanföoreanstalter 20,000 kronor, till skol- och uppfostringshem för vanföra 90,000 kronor samt till yrkesskolor för vanföra 210,000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om sättet för täckande av ifrågavarande anslag, under förevarande punkt anmäla,

dels att riksdagen till *bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 100,000 kronor;

dels ock att Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändring i grunderna för bidrag till ifrågavarande ändamål icke vunnit riksdagens bifall.

41:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att höja det ordinarie förslagsanslaget till skyddsuppfostran, nu 510,000 kronor, med 20,000 kronor till 530,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit skäl till erinran mot förevarande förslag och har sålunda höjt det ordinarie förslagsanslaget till *skyddsuppfostran*, nu 510,000 kronor, med 20,000 kronor till 530,000 kronor.

42:o På grund av vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 44) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *inspektions- och upplysningsarbete med avseende å spädbarns- och förlossningshem* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

43:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45) att

dels godkänna av departementschefen förordat förslag till ordinarie avlöningsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till medicinalstyrelsen, nu 402,000 kronor, med 2,500 kronor till 399,500 kronor.

Då riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels godkänt det av departementschefen i statsrådsprotokollet över social-ärenden den 4 januari 1932 förordade förslaget till ordinarie avlöningsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *medicinalstyrelsen*, nu 402,000 kronor, med 2,500 kronor till 399,500 kronor.

44:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 46) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *sinnessjuknämnden* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 13,200 kronor.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47) att

dels godkänna av departementschefen förordat förslag till stat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till statens bakteriologiska laboratorium, nu 175,800 kronor, med 10,800 kronor till 165,000 kronor.

Då förevarande förslag icke givit riksdagen anledning till erinran, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels godkänt det av departementschefen i statsrådsprotokollet över social-ärenden den 4 januari 1932 förordade förslaget till stat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *statens bakteriologiska laboratorium*, nu 175,800 kronor, med 10,800 kronor till 165,000 kronor.

46:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 48) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *statens farmaceutiska laboratorium* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 24,500 kronor.

47:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 49) att

dels godkänna av departementschefen förordat förslag till stat för förste provinsialläkare och provinsialläkare, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare, nu 3,064,500 kronor, med 21,000 kronor till 3,085,500 kronor.

Riksdagen, som i likhet med departementschefen ansett, att någon utökning av det av riksdagen hittills fastställda antalet provinsialläkartjänster för närvarande icke torde böra äga rum, vill dock hava uttalat sin förväntan, att den av 1916 års provinsialläkardistriktskommitté framlagda planen för inrättande av nya ordinarie provinsialläkardistrikt kommer att fullföljas.

Då riksdagen icke haft något att erinra mot vad i övrigt under förevarande punkt föreslagits, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels godkänt det av departementschefen i statsrådsprotokollet över social-ärenden den 4 januari 1932 förordade förslaget till stat för förste provinsialläkare och provinsialläkare, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *förste provinsialläkare och provinsialläkare*, nu 3,064,500 kronor, med 21,000 kronor till 3,085,500 kronor.

48:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 50) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 3,600 kronor.

49:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att höja det ordinarie förslagsanslaget till avlöning åt civila läkarstipendiater, nu 5,000 kronor, med 3,000 kronor till 8,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till *avlöning åt civila läkarstipendiater*, nu 5,000 kronor, med 3,000 kronor till 8,000 kronor.

50:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52) har riksdagen till *dyrtidstillägg åt vissa extra provinsialläkare* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 500 kronor.

51:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 53), att *dels* bestämma antalet ordinarie befattningar vid statens sinnessjukhus på följande sätt:

I. Läkarpersonal.

Befattning.	Lönegrad.
14 överläkare av 1:a klass	B 29
15 förste läkare	B 28
4 överläkare av 2:a klass	B 28
14 överläkare av 3:e klass	B 27
31 andre läkare	B 26
1 läkare vid Visby sinnessjukhus	B 26

II. Kontorspersonal.

4 sysslomän av 1:a klass	B 24
9 sysslomän av 2:a klass	B 22
7 sysslomän av 3:e klass	B 21
15 bokhållare	B 15
20 kassörer	B 11
10 kameralbiträden	B 8
14 kanslibiträden	B 7
2 kontorsbiträden	B 4

III. Sjukvårdspersonal.

17 uppsyningsmän av 1:a klass	B 14
26 förestånderskor av 1:a klass	B 12
18 uppsyningsmän av 2:a klass	B 10
141 överskötare	B 8
31 förestånderskor av 2:a klass	B 7
867 skötare	B 6
270 översköterskor	B 6
1,027 sköterskor	B 3

IV. Ekonomipersonal.

Befattning.	Lönegrad.
12 maskinmästare av 1:a klass	B 14
7 maskinmästare av 2:a klass	B 12
8 befallningsmän	B 10
22 hantverksföreståndare av 1:a klass	B 10
17 maskinister av 1:a klass	B 10
17 trädgårdsmästare	B 10
108 hantverksföreståndare av 2:a klass	B 8
21 maskinister av 2:a klass	B 8
13 köksförestånderskor av 1:a klass	B 7
10 magasinshöfver	B 7
18 arbetsförestånderskor	B 6
12 bageriförestånderskor	B 6
10 chaufförer	B 6
15 eldare av 1:a klass	B 6
6 förmän i trädgård och jordbruk	B 6
86 hantverkare	B 6
6 köksförestånderskor av 2:a klass	B 6
20 post- och stadsbud	B 6
16 tvättförestånderskor av 1:a klass	B 6
81 eldare av 2:a klass	B 5
28 föreståndare i stall, ladugård och svinstall	B 5
15 närmaste biträden till köksförestånderska	B 5
22 yttre nattvakter	B 5
9 närmaste biträden till bageriförestånderska	B 3
3 tvättförestånderskor av 2:a klass	B 3
15 närmaste biträden till tvättförestånderska	B 3
35 sömmerskor eller väverskor	B 3;

dels godkänna följande stat för statens sinnessjukhus, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933:

Stat.

A. Avlöningsstat.	Kronor.
Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	8,740,000
Vikariatersättning, <i>förslagsanslag</i>	820,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	2,600,000;

B. Omkostnadsstat.

Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund, <i>förslagsanslag</i>	150,000
Övriga kostnader för sinnessjukhusens underhåll, <i>förslagsanslag</i>	9,900,000
Summa kronor	22,210,000;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till statens sinnessjukhus, nu 10,200,000 kronor, med 100,000 kronor till 10,300,000 kronor.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, likalydande motioner, I: 222 och II: 327, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Eders Kungl. Maj:ts förslag till avlöningsstat för statens sinnessjukhus för budgetåret 1932/1933, att däri upptagas 31 hantverksföreståndare av 1:a klass i stället för av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 22 samt 99 hantverksföreståndare av 2:a klass i stället för av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 108.

Då riksdagen förehaft nu berörda anslagsfråga till behandling, har riksdagen ansett sig först böra angiva sin uppfattning av spörsmålet om hantverksföreståndarnas löneställning. Riksdagen har härvid uppmärksammat, att denna fråga beträffande vissa befattningshavare av nämnda kategori under senare tid kommit i ett förändrat läge i och med det att den moderna uppfattningen om patientarbetets betydelse för de sjukas tillfrisknande — den s. k. arbetsterapien — alltmer trängt igenom och omsatts i praktiken. Ju mer arbetsterapien vinner terräng, ju mera ökas behovet av att vid alla sinnessjukhus hava tillgång till lämpliga patientarbeten. Vad särskilt angår frågan om omläggning av verksamheten vid skrädderi- och skomakeri-verkstäderna, torde en ifrågasatt centralisering av denna verkstadsdrift icke böra komma till stånd. Till frågan huruvida och i vilken omfattning skrädderi- och skomakeridriften vid sinnessjukhusen kan inskränkas utan åsidosättande av kravet på möjlighet att i dessa yrken bereda sysselsättning åt härför lämpade patienter, synes ståndpunkt nu icke kunna tagas. De nu obesatta hantverkarbefattningarna torde emellertid böra indragas, men med hänsyn till det anförda läser någon förändring i lönehänseende för hantverksföreståndarna — riksdagen syftar nu närmast på skomakeriföreståndarna vid de större anstalterna, den enda grupp av förstnämnda befattningshavare, vars löneförmåner föreslagits att sänkas — för närvarande icke böra ske utan torde frågan i denna del efter ytterligare erfarenhet böra ånyo upptagas till förnyat övervägande. Riksdagen, som i övrigt icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts i samband med nu berörda ärende framlagda förslag, har alltså ansett sig, vad frågan om skomakeriföreståndarnas löneroglering beträffar, böra bifalla det i motionerna I: 222 och II: 327 framförda yrkandet om upptagande i sinnessjukhusens avlöningsstat av 31 hantverksföreståndare av 1:a klass samt 99 hantverksföreståndare av 2:a klass. Framhållas må ock, att någon omedelbar besparing icke ernås genom nedsättning i lönegrad av de skomakeriföreståndare, varom fråga är. Givetvis förutsätter riksdagen, att vid uppkommen ledighet å befattning av detta slag tjänsten icke må besättas med ordinarie innehavare.

Vad härefter angår frågan om förbättrad löneställning för läkaren vid S:t Olofs sjukhus i Visby, har riksdagen av den utredning, som till stöd för förslaget härutinnan förebragts, funnit ådagalagt, att skäl förefinnas för en förbättring av denne befattningshavares löneförmåner. Då löneförbättringens storlek och vad Eder Kungl. Maj:t i detta sammanhang föreslagit icke givit riksdagen anledning till erinran, har riksdagen alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om andra personalförändringar samt beträffande beräkningen av utgifter och inkomster vid statens sinnessjukhus har riksdagen ock bifallit.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningar vid statens sinnessjukhus på följande sätt:

I. Läkarpersonal.

Befattning.	Lönegrad.
14 överläkare av 1:a klass.....	B 29
15 förste läkare	B 28
4 överläkare av 2:a klass.....	B 28
14 överläkare av 3:e klass.....	B 27
31 andre läkare.....	B 26
1 läkare vid Visby sinnessjukhus.....	B 26

II. Kontorspersonal.

4 sysslomän av 1:a klass.....	B 24
9 sysslomän av 2:a klass.....	B 22
7 sysslomän av 3:e klass.....	B 21
15 bokhållare.....	B 15
20 kassörer	B 11
10 kameralbiträden.....	B 8
14 kanslibiträden	B 7
2 kontorsbiträden	B 4

III. Sjukvårdspersonal.

17 uppsyningsmän av 1:a klass.....	B 14
26 förestånderskor av 1:a klass.....	B 12
18 uppsyningsmän av 2:a klass.....	B 10
141 överskötare	B 8
31 förestånderskor av 2:a klass.....	B 7
867 skötare.....	B 6
270 översköterskor	B 6
1,027 sköterskor.....	B 3

IV. Ekonomipersonal.

12 maskinmästare av 1:a klass	B 14
7 maskinmästare av 2:a klass	B 12
8 befallningsmän	B 10
31 hantverksföreståndare av 1:a klass	B 10
17 maskinister av 1:a klass	B 10
17 trädgårdsmästare	B 10
99 hantverksföreståndare av 2:a klass	B 8
21 maskinister av 2:a klass	B 8
13 köksförestånderskor av 1:a klass	B 7

Befattning.	Lönegrad.
10 magasin föreståndare	B 7
18 arbetsförestånderskor	B 6
12 bageriförestånderskor	B 6
10 chaufförer	B 6
15 eldare av 1:a klass	B 6
6 förmän i trädgård och jordbruk	B 6
86 hantverkare	B 6
6 köksförestånderskor av 2:a klass	B 6
20 post- och stadsbud	B 6
16 tvättförestånderskor av 1:a klass	B 6
81 eldare av 2:a klass	B 5
28 föreståndare i stall, ladugård och svinstall	B 5
15 närmaste biträden till köksförestånderska	B 5
22 yttre nattvakter	B 5
9 närmaste biträden till bageriförestånderska	B 3
3 tvättförestånderskor av 2:a klass	B 3
15 närmaste biträden till tvättförestånderska	B 3
35 sömmerskor eller väverskor	B 3;

dels godkänt följande stat för statens sinnessjukhus, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933:

Stat.

A. Avlöningsstat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	8,740,000
Vikariatsersättning, <i>förslagsanslag</i>	820,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	2,600,000;

B. Omkostnadsstat.

Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund, <i>förslagsanslag</i>	150,000
Övriga kostnader för sinnessjukhusens underhåll, <i>förslagsanslag</i>	9,900,000
<hr/> Summa kronor 22,210,000;	

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till statens sinnessjukhus, nu 10,200,000 kronor, med 100,000 kronor till 10,300,000 kronor.

52:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55) att

dels i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till anstalter för obildbara sinnesslöa med oförändrat belopp, 820,000 kronor;

dels ock godkänna den av departementschefen förordade ändringen i grunderna för anslagens användning.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 40 anfört, får riksdagen anmäla,

dels att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *anstalter för obildbara sinnesslöa*, nu 820,000 kronor, med 60,000 kronor till 880,000 kronor;

dels ock att Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändring i grunderna för anslagets användning icke vunnit riksdagens bifall.

53:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56) att

dels nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till *anstalter för bildbara sinnesslöa*, som icke äro fallandesjuka, nu 850,000 kronor, med 35,000 kronor till 815,000 kronor;

dels ock godkänna de av departementschefen förordade ändringarna i grunderna för anslagets användning.

Under återopande av vad riksdagen under punkt 40 anført, får riksdagen anmäla,

dels att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *anstalter för bildbara sinnesslöa*, som icke äro fallandesjuka, nu 850,000 kronor, med 15,000 kronor till 865,000 kronor;

dels ock att Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändringar i grunderna för anslagets användning icke vunnit riksdagens bifall.

54:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57) att

dels nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till epileptikeranstalter, nu 220,000 kronor, med 25,000 kronor till 195,000 kronor;

dels ock godkänna de av departementschefen förordade ändringarna i grunderna för anslagets användning.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 40 anført, får riksdagen anmäla,

dels att riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *epileptikeranstalter*, nu 220,000 kronor, med 15,000 kronor till 205,000 kronor;

dels ock att Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändringar i grunderna för anslagets användning icke vunnit riksdagens bifall.

55:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58) att för budgetåret 1932/1933 anvisa

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar ett extra anslag av 22,000 kronor;

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 28,000 kronor.

Vid prövning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen funnit sig böra anvisa de av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagen. Med hänsyn till elevantalets nedgång torde dock böra tagas under övervägande, huruvida icke redan från nästkommande budgetårs ingång viss reducering av räkenskapsförarens löneförmåner skäligen bör vidtagas. Riksdagen får erinra om, att, sedan anstalten år 1922 börjat sin verksamhet, 1923 års riksdag beviljade ett belopp av 700 kronor för räkenskapernas förande samt att med hänsyn till, bland annat, elevantalets ökning 1926 års riksdag i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag beviljade de nu utgående löneförmåner. Genom en reducering av räkenskapsförarens löneförmåner skulle medel finnas tillgängliga för bibehållande av nuvarande kökspersonal.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för budgetåret 1932/1933 anvisat
dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar ett extra anslag av 22,000 kronor;

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 28,000 kronor.

56:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59) att för budgetåret 1932/1933 anvisa

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor ett extra anslag av 13,900 kronor;

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 7,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran, och riksdagen har alltså, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1932/1933 anvisat

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor ett extra anslag av 13,900 kronor;

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 7,000 kronor.

57:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 60) har riksdagen till *understöd åt spetälskesjukas familjer m. m.* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 2,500 kronor.

58:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) att

dels till bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor;

dels medgiva, att Eders Kungl. Maj:t må av anslag för nämnda ändamål bevilja föreningen för kustvård åt skrofulösa barn för uppförande av en ny operationsbyggnad vid kustsanatoriet vid Apelviken ett byggnadsbidrag av högst 152,000 kronor;

dels ock föreskriva, att sistnämnda statsbidrag må utbetalas successivt i mån av arbetenas utförande samt att beträffande detsamma skola i övrigt gälla de villkor och föreskrifter, som må av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag om byggnadsbidrag åt föreningen för kustvård åt skrofulösa barn för uppförande av en ny operationsbyggnad vid kustsanatoriet vid Apelviken har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av i ärendet ingivna ritningar och kostnadsförslag, funnit sig böra bifalla.

Då storleken av det till bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter äskade anslaget samt vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt föreslagit riksdagen icke givit riksdagen anledning till erinran, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels till bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor;

dels medgivit, att Eders Kungl. Maj:t må av anslag för nämnda ändamål

bevilja föreningen för kustvård åt skrofulösa barn för uppförande av en ny operationsbyggnad vid kustersanatoriet vid Apelviken ett byggnadsbidrag av högst 152,000 kronor;

dels ock föreskrivit, att sistnämnda statsbidrag må utbetalas successivt i mån av arbetenas utförande samt att beträffande detsamma skola i övrigt gälla de villkor och föreskrifter, som må av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

59:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62) att

dels nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter, nu 4,400,000 kronor, med 100,000 kronor till 4,300,000 kronor;

dels ock godkänna de av departementschefen förordade ändringarna i grunderna för anslagets användning.

Under återropande av vad riksdagen under punkt 40 anfört, får riksdagen anmäla,

dels att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter*, nu 4,400,000 kronor, med 125,000 kronor till 4,525,000 kronor;

dels ock att Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändringar i grunderna för anslagets användning icke av riksdagen bifallits.

60:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63) att

dels i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till resor för vissa patienter vid kustersanatorierna med oförändrat belopp, 65,000 kronor;

dels ock godkänna de av departementschefen förordade ändringarna i grunderna för anslagets användning.

Gällande bestämmelser i fråga om statsbidrag för resor till kustersanatorier, radiumanstalter och vanförestanstalter förete i flera avseenden olikheter. Rätten till bidrag för resor till och från radiumanstalter är sålunda inskränkt till medellösa patienter, medan densamma, vad angår vanförestanstalter och kustersanatorier, är medgiven såväl medellösa som mindre bemedlade patienter jämte dessas vårdare. Beträffande kustersanatorierna utgår resebidrag allenast för patient, som erhållit vårdplats på dylikt sanatorium, medan beträffande vanförest- och radiumanstalter resebidrag utgår även för patienter, som beretts tillfälle till undersökning på dylik anstalt. Patienter vid anstalter för radiumbehandling äga rätt till ersättning även vid resa med annat maskindrivet fartyg än ångbåt och, efter särskild prövning, för billigaste plats under däck. Patienter vid vanförestanstalter och kustersanatorier äga däremot vid resa sjöledes allenast rätt till ersättning, om resan företagits med ångbåt, och i intet fall med högre belopp än avgiften för däckplats. Gottgörelse för förskottade resebidrag utbetalas beträffande kustersanatorierna halvårsvis av statskontoret och beträffande övriga anstalter kvartalsvis av medicinalstyrelsen. Även i vissa andra hänseenden förefinnas olikheter.

För erhållande av — så långt möjligt är — enhetliga bestämmelser på detta område synes därför en revision av de nu gällande vara erforderlig.

Med utgångspunkt från att kostnaderna för statsbidrag till förevarande ändamål år från år stigit har departementschefen nu först till behandling upptagit av medicinalstyrelsen väckt förslag om skärpning av bestämmelserna beträffande de bevis angående medellöshet eller mindre bemedlad ställning, som erfordras för erhållande av resebidrag. Innebörden av uttrycken »medellös» och »mindre bemedlad» finnes ej i författning eller annorledes fastslagen och måste därför bliva föremål för subjektiv tolkning, på grund varav förekomsten av med statsbidrag gjorda resor, vilka bort bekostas av den vårdbehövande, icke är sällsynt. Önskligt är sålunda, att åtminstone det mera obestämda av sagda uttryck, »mindre bemedlad», erhåller en definition i vederbörande författningar.

Departementschefens föreliggande förslag går ut på, att bestämmelse skulle meddelas därom, att såsom mindre bemedlad skulle anses person, för vilken det taxerade beloppet jämlikt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt ej överstiger 2,000 kronor och som icke äger eller brukar jordbruksfastighet med ett taxeringsvärde överstigande 10,000 kronor, dock att i särskilda fall, såsom då försörjningsskyldighet för talrik familj, arbetslöshet eller andra likartade omständigheter föreligga, möjlighet borde förefinnas att bevilja statsbidrag även vid högre taxering. För nämnda fall borde en undantagsbestämmelse införas, och borde det ankomma på Eders Kungl. Maj:t att pröva, huruvida ömmande omständigheter föreläge i de särskilda fallen.

Vid prövning av detta förslag har riksdagen emellertid kommit till den uppfattningen, att, därest förenämnda maximibelopp läggas till grund för avgörande av frågan, huruvida vederbörande sökande av statsbidrag skall anses såsom mindre bemedlad eller icke, denna regel kan komma att leda till resultat, som ur synpunkten av en enhetlig och rättvis tilldelning av bidragen ifråga icke kunna anses önskvärda. Riksdagen, som anser, att definitiv ståndpunkt till denna fråga icke bör tagas, förrän statens sjukvårdskommitté yttrat sig över densamma, kan alltså nu icke bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del. Nu gällande grunder härutinnan torde alltså tillsvidare böra tillämpas, varvid emellertid de ovannämnda av departementschefen angivna särskilda omständigheterna vid prövningen av frågan om statsbidrags erhållande synas böra iakttagas.

Förslaget att patienter vid vanförestalter och kustsanatorier vid resor sjöledes tillerkännes enahanda rätt, som patienter, vid anstalter för radiumbehandling, finner sig riksdagen däremot kunna bifalla, liksom riksdagen ej heller haft något att erinra emot, att giltighetsområdet för bestämmelserna om resebidrag för patienter vid kustsanatorier utvidgas till anstalten Solhem.

Vad slutligen angår de för bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna, för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling samt för vanföra jämte vårdare äskade anslagen, har riksdagen ansett skäl icke föreligga för ändring av Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen alltså under nu förevarande punkt anmäla, att riksdagen

dels i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptagit det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna* med oförändrat belopp 65,000 kronor;

dels ock beslutat ovan angivna ändringar i grunderna för anslagets användning.

61:o) I två inom riksdagen väckta, likalydande motioner, I: 40 och II: 179, har hemställts, att riksdagen måtte besluta,

dels att i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaga ett förslagsanslag å 22,500 kronor för bidrag till resor till sanatorier eller tuberkulossjukhus av mindre bemedlade och medellösa patienter från Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län för ambulatorisk kvävgasbehandling,

dels ock att för ifrågavarande bidrags utbekommande måtte tillämpas samma bestämmelser, som gälla eller bliva gällande för bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna.

Utan att underskatta betydelsen av att åtgärder vidtagas i det av motionärerna angivna syftet, har riksdagen likväl ansett spörsmålet om beredande av statsbidrag för det ändamål, varom fråga är, först böra bliva föremål för prövning av vederbörande myndigheter, innan riksdagen tager ståndpunkt till detsamma. Riksdagen har alltså funnit sig icke nu kunna bifalla förslaget om medels anvisande för ändamålet, men vill — med hänsyn till den minskning av platsbehovet, som kan förväntas komma att uppstå genom nu ifrågasatta åtgärder — hos Eders Kungl. Maj:t begära utredning i ämnet. På grund härav och då denna utredning bör omfatta hela riket och icke endast avse vissa län, får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning, huruvida och i vilken omfattning statsbidrag till resor till sanatorier eller tuberkulossjukhus för ambulatorisk kvävgasbehandling må böra utgå, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

62:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64) har riksdagen till *folksanatorierna* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 100,000 kronor.

63:o) På grund av vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 65) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *understödjande av dispensärverksamhet* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 480,000 kronor.

64:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att

dels höja det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling, nu 80,000 kronor, med 20,000 kronor till 100,000 kronor;

dels ock godkänna de av departementschefen förordade ändringarna i grunderna för anslagets användning.

Under återopande av vad riksdagen under punkt 60 anför, får riksdagen anmäla,

dels att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling*, nu 80,000 kronor, med 20,000 kronor till 100,000 kronor;

dels ock att Eders Kungl. Maj:ts förslag angående ändring i grunderna för anslagets användning icke vunnit riksdagens bifall.

65:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 67) har riksdagen till *bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 500,000 kronor.

66:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68) att *dels* till bidrag till driften av epidemisjukhus för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 750,000 kronor;

dels ock godkänna den av departementschefen förordade ändringen i grunderna för användningen av anslag till ifrågasvarande ändamål.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 40 anfört, får riksdagen anmäla,

dels att riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *bidrag till driften av epidemisjukhus* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 800,000 kronor;

dels ock att Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändring i grunderna för användningen av anslag till ifrågasvarande ändamål icke vunnit riksdagens bifall.

67:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 69) att

dels till bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 600,000 kronor;

dels ock godkänna den av departementschefen förordade ändringen i grunderna för användningen av anslag för berörda ändamål.

Under återopande av vad riksdagen under punkt 40 anfört, får riksdagen anmäla,

dels att riksdagen till *bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 615,000 kronor;

dels ock att Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändring i grunderna för användningen av anslag för berörda ändamål icke av riksdagen bifallits.

68:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70) att

dels höja det ordinarie förslagsanslaget till kliniker vid vanförestalter, nu 200,000 kronor, med 20,000 kronor till 220,000 kronor;

dels ock godkänna den av departementschefen förordade ändringen i grunderna för anslaget användning.

Under återopande av vad riksdagen under punkt 40 anfört, får riksdagen anmäla,

dels att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *kliniker vid vanförestalter*, nu 200,000 kronor, med 30,000 kronor till 230,000 kronor;

dels ock att Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändring i grunderna för anslaget användning icke vunnit riksdagens bifall.

69:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 71) att

dels höja det ordinarie förslagsanslaget till skol- och uppfostringshem för vanföra, nu 80,000 kronor, med 5,000 kronor till 85,000 kronor;

dels ock godkänna den av departementschefen förordade ändringen i grunderna för anslaget användning.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 40 anfört, får riksdagen anmäla,

dels att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *skol- och uppfostringshem för vanföra*, nu 80,000 kronor, med 10,000 kronor till 90,000 kronor;

dels ock att Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändring i grunderna för anslagets användning icke vunnit riksdagens bifall.

70:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 72) att

dels höja det ordinarie förslagsanslaget till *yrkesskolor för vanföra m. m.*, nu 175,000 kronor, med 25,000 kronor till 200,000 kronor;

dels ock godkänna de av departementschefen förordade ändringarna i grunderna för anslagets användning.

Under återopande av vad riksdagen under punkt 40 anfört, får riksdagen anmäla,

dels att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *yrkesskolor för vanföra m. m.*, nu 175,000 kronor, med 35,000 kronor till 210,000 kronor;

dels ock att Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändring i grunderna för anslagets användning icke vunnit riksdagens bifall.

71:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73) att

dels av det föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm till bidrag till nybyggnad för Stockholms vanförearstalt m. m. av 1931 års riksdag beviljade anslaget å högst 2,554,550 kronor för budgetåret 1932/1933 såsom extra reservationsanslag anvisa ett belopp av 500,000 kronor;

dels ock medgiva, att Eders Kungl. Maj:t må förbinda svenska staten att ikläda sig garanti för — utöver de lån från pensionsförsäkringsfonden, som på grund av 1931 års riksdags medgivande må komma att utgå under sådan garanti — de ytterligare lån från nämnda fond å tillhopa högst 1,000,000 kronor, som till bestridande av kostnaderna för uppförandet av ifrågakvarande anstalt må komma att av omförmälda förening upptagas.

Nu föreliggande förslag innebär, att statens bidrag till nybyggnad för Stockholms vanförearstalt m. m. skulle — utan att byggnadstiden utsträckes — fördelas på budgetåren 1931/1932—1936/1937 i stället för, såsom från början avsetts, budgetåren 1931/1932—1934/1935. Härigenom skulle under budgetåren 1932/1933 och 1933/1934 uppkomma brist å de för arbetenas fortskridande erforderliga medlen, vilken brist avsetts att täckas genom lån å högst 1,000,000 kronor, som föreningen för lytta och vanföra i Stockholm skulle upptaga från pensionsförsäkringsfonden, och varå staten skulle svara för räntan, tills lånet blivit till fulllo guld.

Mot vad sålunda och i övrigt under förevarande punkt föreslagits, har riksdagen icke haft något att erinra.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels av det föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm till bidrag till nybyggnad för Stockholms vanförearstalt m. m. av 1931 års riksdag beviljade anslaget å högst 2,554,550 kronor för budgetåret 1932/1933 såsom extra reservationsanslag anvisat ett belopp av 500,000 kronor;

dels ock medgivit, att Eders Kungl. Maj:t må förbinda svenska staten att ikläda sig garanti för — utöver de lån från pensionsförsäkringsfonden, som på

grund av 1931 års riksdags medgivande må komma att utgå under sådan garanti — de ytterligare lån från nämnda fond å tillhopa högst 1,000,000 kronor, som till bestridande av kostnaderna för uppförandet av ifrågavarande anstalt må komma att av omförmälda förening upptagas.

72:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 74) att

dels i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till resor för vanföra jämte vårdare med oförändrat belopp 150,000 kronor;

dels ock godkänna de av departementschefen förordade ändringarna i grunderna för anslagets användning.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 60 anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptagit det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till resor för vanföra jämte vårdare* med oförändrat belopp, 150,000 kronor;

dels ock beslutat de under sagda punkt angivna ändringarna i grunderna för anslagets användning.

73:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75) har riksdagen till *kuratorsverksamhet vid vanföroanstalterna* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 12,000 kronor.

74:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 76) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *Eugeniahemmet* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor.

75:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 77) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *åtgärder mot utbredning av könssjukdomar*, nu 690,000 kronor, med 50,000 kronor till 640,000 kronor.

76:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 78) att nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till kostnader i övrigt för allmän hälso- och sjukvård, nu 25,000 kronor, med 10,000 kronor till 15,000 kronor.

Riksdagen, som ej haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *kostnader i övrigt för allmän hälso- och sjukvård*, nu 25,000 kronor, med 10,000 kronor till 15,000 kronor.

77:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *lindring i mindre bemedlade patients å landsbygden sjukvårdskostnader* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 70,000 kronor.

78:o) I överensstämmelse med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 80) har riksdagen nedsatt det ordinarie anslaget till *statens skola för utbildning av distriktssköterskor*, nu 24,000 kronor, med 6,000 kronor till 18,000 kronor.

79:o) På grund av vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 81) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till

bidrag för anställning av distriktssköterskor för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 220,000 kronor.

80:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82) har riksdagen till *dyrtidshjälp åt distriktssköterskor* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 500 kronor.

81:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 83) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *bidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och reservbarnmorskor* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 690,000 kronor.

82:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84) har riksdagen till *dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor m. fl.* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 70,000 kronor.

83:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 85) har riksdagen

dels godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1932 förordade förslagen till stater för barnmorskeläroanstalterna i Stockholm och i Göteborg, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *barnmorskeundervisningen och barnbördshusen*, nu 105,000 kronor, med 15,000 kronor till 90,000 kronor.

84:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *försöksverksamhet beträffande för- och eftervård vid barnbörd* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 30,000 kronor.

85:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *skyddskoppymningen*, nu 140,000 kronor, med 30,000 kronor till 110,000 kronor.

86:o) I överensstämmelse med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 88) har riksdagen nedsatt det ordinarie anslaget till *karantänsanstalten på Käsö*, nu 17,600 kronor, med 3,100 kronor till 14,500 kronor.

87:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 89) har riksdagen i riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppfört det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt vissa läkare* utan angivet belopp.

88:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 90) har riksdagen ur riksstaten uteslutit det ordinarie anslaget till *svenska läkarsällskapet*.

89:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 91) att *dels* till förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor;

dels ock godkänna de av departementschefen förordade ändringarna i gällande grunder för användningen av anslag till förevarande ändamål.

Riksdagen, som funnit sig böra till alla delar bifalla vad Eders Kungl. Maj:t i skilda hänseenden föreslagit under förevarande punkt, får alltså anmäla, att riksdagen

dels till förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor;

dels ock godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över social-ärenden den 4 januari 1932 förordade ändringarna i gällande grunder för användningen av anslag till förevarande ändamål.

90:o) I en inom riksdagen väckt motion, II: 157, har hemställts, att riksdagen måtte besluta att till understöd åt förre skolföreståndare J. Henriks-son för odling av medicinalväxter m. m. för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 1,000 kronor.

Enligt vad riksdagens vederbörande utskott under hand inhämtat, består den av Henriksson bedrivna verksamheten huvudsakligen i föreläsningar samt demonstration utav den av honom utförda odlingen av medicinalväxter. Härjämte har han försålt eller eljest utlämnat frön och plantor av dylika växter. Verksamheten, som under en lång följd av år bedrivits av Henriks-son, har ansetts vara av den betydelse, att den vid olika tillfällen, senast för budgetåren 1930/1931 och 1931/1932, ekonomiskt understötts av staten.

Med hänsyn härtill och till det intresserade arbete, Henriksson, som nu uppnått hög ålder, under många år nedlagt på ifrågavarande område, har riksdagen ansett obilligt, att han nu åter helt frånges statsunderstöd.

Riksdagen har i anledning av förevarande motion, II: 157, till understöd åt J. Henriksson för odling av medicinalväxter m. m. för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 500 kronor.

Överståthållarämbetet och landsstaten.

91:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93) att *dels* godkänna av departementschefen förordat förslag till stat för överståthållarämbetets kansli, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933; *dels* ock nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till överståthållarämbetet, nu 137,422 kronor, med 5,622 kronor till 131,800 kronor.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot förevarande förslag, får alltså anmäla, att riksdagen

dels godkänt det av departementschefen i statsrådsprotokollet över social-ärenden den 4 januari 1932 förordade förslaget till stat för överståthållar-ämbetets kansli, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till överståthållarämbetet, nu 137,422 kronor, med 5,622 kronor till 131,800 kronor.

92:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 94) att

dels godkänna av departementschefen förordade förslag till ordinarie avlö-ningsstat samt till övergångsstat för befattningshavare vid länsstyrelserna, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till befattningshavare vid läns-styrelserna, nu 4,062,100 kronor, med 134,700 kronor till 4,196,800 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen

dels godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över social-ärenden den 4 januari 1932 förordade förslagen till ordinarie avlöningsstat samt till övergångsstat för befattningshavare vid länsstyrelserna, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *befattningshavare vid länsstyrelserna*, nu 4,062,100 kronor, med 134,700 kronor till 4,196,800 kronor.

93:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 95) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *reseersättningar till landshövdingarna och befattningshavare vid länsstyrelserna*, nu 100,000 kronor, med 25,000 kronor till 75,000 kronor.

94:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96) har riksdagen till *ersättning åt lappfogdar m. m.* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 145,000 kronor.

95:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97) har riksdagen till *vissa kostnader i anledning av val till riksdagens andra kammare år 1932* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 60,000 kronor.

Diverse.

96:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 101) att till kostnader för vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor.

Riksdagen delar departementschefens uppfattning därom, att särskilt anslag torde böra för nu berörda ändamål uppföras å riksstaten under förevarande huvudtitel. Då storleken av det äskade anslaget ej heller givit riksdagen anledning till erinran, har riksdagen alltså till *kostnader för vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor.

97:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 102) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *ålders-tillägg*, nu 400,000 kronor, med 50,000 kronor till 350,000 kronor.

98:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *rese- och traktamentspenningar*, nu 50,000 kronor, med 5,000 kronor till 45,000 kronor.

99:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 104) att till utredning angående allmänna pensionsförsäkringen för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Då riksdagen ej haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har riksdagen till *utredning angående allmänna pensionsförsäkringen* för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

100:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105) har riksdagen nedsatt det ordinarie reservationsanslaget till *extra utgifter*, nu 100,000 kronor, med 20,000 kronor till 80,000 kronor.

101:o) Beträffande Eders Kungl Maj:ts förslag (punkt 109) angående det ordinarie förslagsanslaget till *tryckningskostnader* kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

Övriga ordinarie anslag.

102:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under femte huvudtiteln, har någon ändring icke av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatts.

Riksdagen har i riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppfört samtliga de ordinarie anslag under femte huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, med oförändrade belopp.

Stockholm den 5 april 1932.

Med undersåtlig vörtnad.
